

stor Flod, Mamberamo, som rimeligvis kommer fra det inderste Indre. Den har allerede været besejlet nogle Gange; længst op ad den naaede i 1884 Lieut. E. O. Kerkhoven med Regeringsdamperen »Havik«. Han naaede til Flod-Øen Havik, opkaldt efter Skibet, paa $2^{\circ} 20'$ sydl. Br. og $138^{\circ} 02'$ østl. Lgd., hvor Strømhvirvler tvang ham til at vende tilbage. I Juni og Juli 1909 er det nu lykkedes Lieut. F. L. Rambonnet med Damperen »Pioner« at naa forbi Havik til $2^{\circ} 31'$ sydl. Br. og $138^{\circ} 16'$ østl. Lgd. Paa dette Punkt kom Floden fra Syd. Strømhvirvlen blev af »Pioner«, der løb 8,5 Knob, passeret uden videre Vanskeligheder, men yderligere Hvirvler hindrede saavel Damperen som Baade i at komme højere op ad Floden. Det blev iagttaget, at Mamberamos Vandstand meget hurtig veksler med flere Meter, saa det mulig vil lykkes en Dampet med stærkere Maskine at trænge videre frem.

Endvidere har den fra sine Rejser i Surinam bekendte Kaptajn A. Franssen Herderschée faaet til Opgave at trænge frem ad Mamberamo for at naa Ny Guinea's Snebjærg og herfra mulig naa Sydkysten af Øen.

En anden Plan, hvori ogsaa den tyske Regering tager Del, tilsigter en Ekspd. fra Nordkysten og ind i Landet ad den 141° Meridian, som danner den provisoriske Grænse imellem de hollandske og tyske Besiddelser. Denne Ekspd. forberedes nu og skal udsendes i Løbet af 1910. Som tysk Medlem er valgt Professor Leonhard Schultze i Lena og som hollandsk, Kaptajn F. J. P. Sachse. Ekspds. Opgave er at søge Grundlag for en naturlig geografisk Grænse. Der synes ikke her at være Floder, der kan lette Fremtrængelsen, saa at man ikke kan forudse, hvorvidt man kan naa til et Resultat, men da alt er ukendt her, vil alene et Fremstød være af Betydning for Geografien.

Paa Sydkysten af hollandsk Ny Guinea har en Ekspd. under H. A. Lorentz begyndt sit Arbejde for at naa Snebjærgkæden; den skal nu være naaet til 5° sydl. Br. og $138^{\circ} 40'$ østl. Lgd. For at sikre denne Ekspd. Førsterejsten til Opdagelserne i Snebjærgene, har den hollandske Regering stillet som Betingelse, at en tilsigtet engelsk Ekspd. under W. Goodfellow først maa begynde sine Forskninger paa Sydkysten efter 1. Januar 1910.

Endvidere kan nævnes de Kyst- og Flodfarer, der er udførte i 1908 og 1909.

I Juni 1908 blev flere i Østbugten udmundende Floder genbesøgt eller befaret for første Gang, saaledes Nordvest-Utumbuve til $4^{\circ} 36'$ sydl. Br. og Nord-Utumbuve til $4^{\circ} 40'$ sydl. Br. Baade til Lands og ad Flodvej besøgte Terrænet imellem den engelske Grænse og Bijanfloden (Merauke og Kumbe). I Maj og Juni 1909 blev Digul og dens Bifloder befaret; paa Digul selv kom man kun til $5^{\circ} 46'$ sydl. Br. Derimod blev den paa $6^{\circ} 35'$ sydl. Br. i Digul udmundende Uvimmerah-Uru for første Gang besøgt indtil $5^{\circ} 29'$ sydl. Br. og $144^{\circ} 44'$ østl. Lgd. Ligeledes blev en anden Biflod til Digul Ederah, der udmunder i dens nedre Løb, besøgt for første Gang indtil $6^{\circ} 30'$ sydl. Br., foruden at der blev foretaget en Landvanding fra Digul og Uvimmerah-Urus Sammenløb øst efter i Retning af Fly River paa c. 50 Km. De hollandske Undersøgelser har saaledes udvidet

vor Kendskab til Ny Guinea i en ret væsentlig Grad, idet de største Kystfloders nedre Løb i de hollandske Besiddelser er bleven besøgt.

Den tysk-engelske Grænseekspedition i Ny Guinea har i Oktober 1909 fundet sin Afslutning. Det drejede sig fornemlig om Markeringen af den langs den 8° Grad s. Br. løbende c. 120 Km. lange Grænsestrækning imellem Tysk Ny Guinea og Engelsk Papua. Ved Variationsfloden var der opdaget Guld, og da australske Guld-søgere kom hertil, blev det nødvendigt at klargøre Besiddelsernes Grænser. Udsendelsen af en Ekspd. blev besluttet, i hvilken deltog fra tysk Side Hauptmann Förster, kendt fra sin Virksomhed i Kamerun, fra engelsk Side Chefen for Kortlægningsarbejderne i Papua, Sabine, og Mr. Turner, Resident i Øst-Papua. I Januar 1909 forenede de sig paa Østkysten. Terrænet ved nævnte Grænse-Breddegrad er bjergfuldt, flere Toppe naar 3000 M; Sumpe med tæt Urskog veksler med parkagtige Landskaber og Græsgange. Markeringen af Grænsen skete ved Hjælp af Stenvarder fra Bjærgtoppene. Baade Førsters og Sabines Sygdom skal have hindret Opmaalingarbejderne betydeligt, og Förster maatte syg tiltræde Hjemrejsen. (Globus, Jan. 1910, Nr. 3.)

Spørgsmaalet om en Klimaforandring i Ægypten. Det har været en alm. udbredt Antagelse, at Ægypten som Følge af større Vanding (Irrigation) skulde blive koldere og mere taaget, men efter Angivelser af Keelings i »Cairo Scientific Journal« 1909, bliver den Antagelse ikke støttet af de meteorologiske iagttagelser. De fra 1869 foreliggende Temp.-Obs. fra Abbasia-Observatoriet indeholder ingen bestemt Antydning af en Aftagelse af Aarets Middeltemp., der er c. 21° C. Lige saa lidt tyder Obs. over den rel. Fugt. paa en Forandring af Klimaet i de 40 forløbne Aar.

Det tørreste Aar var 1892 med 7 mm, Regnfald, det vaadeste var 1894 med 73 mm. I Kairo er Aars-Midd. Regnfaldet 30 mm., den falder mest i Byer og Stovregn, dog forekommer ogsaa lejlighedsvis stærke Regnskyl. I Øvre Ægypten er Regn meget sjælden. Helt udenfor Zonen for Frost og Sne synes Ægypten ikke at ligge, men begge optræder sjælden. Saaledes er der i Abbasia siden 1880 kun iagttaget tre Gange Frost, den strængeste var -2° i 1880 og -4° i 1905. Historiske Beretninger viser, at Frost heller ikke tidligere optraadte hyppigere, den var saa sjælden, at man altid omtalte det.

Fra Vinteren i 829 og 1010 efter Chr. omtales Is paa Nilen. Efter Obs. fra Abbasia viser der sig, selv om det ikke er et Bevis for en fremskridende Klimaforandring, en tydelig periodisk Tilbagevenden af Aars-middeltemp., der falder sammen med den 11-aarige Solpletperiode. Temperaturexcesser optræder samtidig med Solpletternes Kulmination. I de hede og tørre ægyptiske Klima turde imidlertid Solpletternes Indflydelse være mindre maskerede af andre atmosfæriske Fakta end i de kolde og skyfulde nordlige Lande.

Polaregnesens Udforskning. Kapt. Amundsens Rejse med »Fram« har faaet en betydelig Udvidelse, idet

A. vil anstille indgaaende Undersøgelser i Atlanterhavet og især i den sydlige Del heraf, hvor der endnu paa Steder ikke er foretaget oceanografiske Undersøgelser.

A.s Rejse vil derved blive et Aar forlænget. I Stedet for i Januar vil »Fram« først gaa fra Norge i Juni 1910, og først i August 1911 vil Ekspd. gaa igennem Beringsstrædet ind i Polarhavet. Besætningen bliver forstærket med 6 Mand, der imidlertid ikke deltager i selve Polarfarten. Ogsaa for Driften igennem Polarhavet har Programmet faaet en væsentlig Udvidelse, idet Bevægelsen af Atmosfæren i de højere Luftlag vil blive Genstand for Iagttagelse, hvorfor »Fram« faar den nødvendige Udrustning med Ballons- og Pejlkompasser etc. Den i fire til fem Aar planlagte Drift i Polarisen byder en sjælden Lejlighed for saadanne Observationer i det utilgængelige, høje Nord, hvor Skibet danner den svømmende Station med de nødvendige Hjælpemidler. Kapt. A. har jo forøvrigt lidt et betydeligt Tab, idet Kapt. Engelstedt, der skulde overtage Posten som Næstkommanderende, pludselig døde. E, der var fortrolig med Drage- og Ballonopstigninger, blev den 23. Juli paa Marineværftet i Horten dræbt af et Lynnedslag, medens han eksperimenterede med Drager i de øvre Luftlag.

Udrustningen af den engelske Kapt. Scotts Sydpolarekspd., der fører Navnet »British Antarctic Expedition 1910«, skrider nu rask fremad. Et af dens Medlemmer C. R. Meares, skulde efter Bestemmelsen afrejse i Slutningen af 1909 til Sibirien for at hente Polarhunde og manshuriske Heste. Meares har tidligere gjort Rejser i kinesisk Tibet. Fra Vladivostok sendes Heste og Hunde til Ny Zeeland, hvortil han ogsaa selv rejser direkte. Kapt. Scott, der just har faaet Orlov af Admiralitetet, er i fuld Gang med Arbejderne paa Ekspd.s Skib »Terra nova«.

Til videnskabelig Leder er udset Dr. Wilson, der tillige skal være Ekspd.s Læge, Zoolog og Tegner og have hele Arbejdsorganisationen under sig. Af de tre Geologer, der deltager i Ekspd., vil der kun findes en Englænder, som dog ikke er udset endnu; man haaber, at Mac Kintosh Bell, Dir. for Geolog. Institut paa Ny Zeeland, kommer til at deltage, hvilket imidlertid afhænger af, om Regeringen vil bevilge ham Orlov. Ligeledes haaber man, at Professor David ved Universitetet i Melbourne vil deltage. Til Fysiker er R. Simpson udset, og endvidere skal to eller tre Biologer deltage. Alt i alt skal der udvælges 30 Mand til Landekspeditionen, af hvilke 25 Mand skal blive paa den første store Station og fem paa den næste. Hvor disse to Stationer skal oprettes vil afhænge af de nærmere Omstændigheder. Motorskæden, der skal medføres, er allerede bygget i Norge forrige Aar, og Kapt. Scott rejser selv til Norge for at prøve den. Fra Skandinavien forskrives endvidere flere Udrustningsgenstande, særlig Klæder og Slæder. (Ges. f. Erdk. z. Berlin 1909 H. 10.)

Tsad-Søens Fisk. Fiskefaunaen i de afrikanske Ferskvandsøer og Floder udviser en stor Ensartethed. De Fisk, der findes i de største tropisk-afrikanske Floder: Nilen, Niger, Senegal, Ogave og Kongo har en meget

stor geografisk Udbredelse. Imidlertid finder man i visse store, dybe Søer, som Tanganjika og Viktoria Nyanza et stort Antal særlige Fisketyper. De Undersøgelser, der i den Henseende er anstillede i Tsad-Søen, har givet, at af 65 Arter Fisk i denne Sø er kun seks særlige for den. Fiskefaunaen her nærmer sig meget stærkt og er næsten lig den i de nærliggende Floder: Nilen, Niger og Senegal, derimod fjærnere fra Kongo og har meget faa Former fælles med Zambese og Syd Afrika i det hele. Disse Kendsgerninger forklares meget vel ved de talrige Forbindelser der dels eksisterer og dels har eksisteret imellem Tsad og de nærliggende Bassins. Det ringe Antal specielle Arter staar øjensynlig i Forbindelse med Tsads ringe Dybde. Tanganjika danner i den Henseende ganske en Modsætning til Tsad, ikke alene hvad Dybden angaar, men ogsaa dens mangeaarige Isolation.

Det dybeste Borehul paa Jorden. I det tyske geolog. Selskab har Professor Michael givet en Beretning om det dybeste Borehul paa Jorden. Det er udført ved Czuchow i Øvre Schlesien. Oprindeligt var det Meningen at gaa ned til 2500 Meter, men Boringen blev indstillet ved 2239,72 Meter. Der anføres følgende Temperaturobservationer:

Dybde i Meter:	Temperatur C.	Temperaturforøgelse af 1° pr. Meter
450,53	25,2	25,4*
701,19	30,5	49,2
1005,15	40,0	32,0
1158,56	49,9	15,5
1283,66	60,4	11,9
1594,26	70,5	30,7
2127,94	80,4	53,9
2221,00	83,4	31,0

(Zeitschr. G. f. Erdk. Berlin H. 1, 1910.)

*) Beregnet under Forudsætning af en Overfladetemp. af 7,50.

Provieringen af Kapt. Scotts Sydpolesekspedition. Kapt. Scott, hvis forestaaende Sydpolsferd følges med Interesse i hele den civiliserede Verden, har i disse Dage været i Kjøbenhavn for at tilse den Proviantudrustning, som J. D. Beauvais Fabrikker, Dir. Mads Rasmussen, i længere Tid har haft under Fabrikation til ham.

Scott, der jo er en Autoritet paa den antarktiske Forsknings Omraade, har efter de Erfaringer, der er gjort under Sir Henry Shackletons Ekspd. 1907—09, til hvilken ogsaa J. D. Beauvais's Fabrikker leverede Proviant, ønsket at benytte udelukkende dansk Produktion.

Det tjener det danske Firma til Ære, at en slig Leverance er bleven det overdraget, idet jo Opfyldelsen af de Forventninger, der stilles til Skibet »Terra nova« Besætning under deres forestaaende Forsøg paa at naa frem til Jordens sydligste Punkt, i væsentlig Grad afhænger af Provianten.